

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Opinio Scoti, & aliorum. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Angelum seipsum intelligere per suam essentiam; verior sententia est, sed non eodem modo ab omnibus intellectibus, cap. 2.

CAPVT I.

Opinio Scoti & aliorum.

IN præsentī controuersia nulla difficultas est, an Angelus seipsum intelligat. Quis enim seipsum ignoret? neque dubitatio aliqua est, an cognitio, qua Angelus seipsum cognoscit, sit operatio distincta à substantia Angeli, de hoc enim iam supra tractatum est disput. 198. Quæstio igitur præsens posita est in explicando modo, quo Angelus habet sui ipsius cognitionem, utrum videlicet species aut qualitas addita intellectui sit principium cognitionis sui ipsius, an suamet substantia moueat intellectum absque aliqua specie sui.

In qua difficultate prima sententia sit Scoti in 2. dist. 3. q. 10. §. Ad questionem in fine, qui asserit, duobus modis Angelum seipsum cognoscere, primum notitia, quam vocant intuitiuam rei, sicuti est: & hoc modo per suamet essentiam seipsum intelligere alia specie intelligibili sui ipsius: deinde notitia, quam appellant abstractiuam, quæ est inferior quædam cognitio, & hoc pacto seipsum cognoscere per speciem quandam intelligibilem additam suo intellectui. Idem docent Maior eadem distinct. quest. 4. conclus. unica, & in solutione 3. argum. Bassolis quest. 3. ad 2. argum. Et videtur consentire Gabriel. eadem distinct. quest. 2. art. 3. conclus. 10. qui cum Scoti quest. 8. illius distinctionis inquit, Angelum seipsum intelligere per suam essentiam: intelligit de notitia, quam vocant intuitiuam.

Priorem partem huius opinionis nempe posse Angelum seipsum cognoscere per suam essentiam notitia illa intuitiuam, relinquit Scotus ut notam & manifestam. Posteriores vero, videlicet posse etiam Angelum se intelligere notitia illa abstractiuam, & per speciem, quæ difficilior est, probat hac ratione: omnis cognitio ex suo genere imperfecta; quæ conuenit superiori Angelo, potest etiam inferiori conuenire: Nam quæ ratio esse potest, ut superiori, qui perfectior est, conueniat cognitio imperfecta: inferiori autem non conueniat; sed Angelus superior cognoscere potest, imo cognoscit inferiorem per speciem illius, & cognitione abstractiuam, ut constat: ergo & inferior hoc etiam modo seipsum cognoscit. Quod si quæras, ad quid requiritur species ipsius in Angelo, cum ipse sibi intime præsens sit: Respondet Bassolis, dari speciem propter notitiam illam abstractiuam & imperfectam.

Verum omissa hac opinione, quod attinet ad priorem partem illius, de qua inferius dicendum est, quod ad posteriorem attinet, mihi non probatur. Nam vel cognitio abstractiuam dicitur ab Scoto notitia rei per alienas species, qualis esse solet cum rem aliquam instar alterius cognoscimus, & non sicuti est: aut dicitur abstractiuam notitia rei non existentis, etiam si sit per propriam speciem & conceptum, qualis est notitia Rosæ in Hyeme: neutro autem modo Angelus potest seipsum intelligere notitia abstractiuam. Non priori modo, quia Angelus non cognoscit, seipsum per species & conceptus aliarum rerum, hoc est, non cognoscit se instar aliarum rerum, sicut nos spiritualia instar corporalium rerum concipimus: siquidem

Impugnatur.

Angelus non cognoscit se abstractiuam cognitione

ARTIC. I.

propriam, & quidditatum sui conceptum habet; neque se effingit admodum alicuius alterius rei; si enim se non cognosceret proprio, & quidditatio conceptu, non posset quidquam aliud ita intelligere. Non posteriori modo, nam cum seipsum intelligit, non tantum intelligit secundum essentiam, sed etiam secundum existentiam: neque potest ita se considerare, ut absque existentia sua seipsum intelligat: Doctores quidem huius sententiae hoc posteriori modo videntur concedere in Angelo notitiam sui abstractiuam, per propriam tamen speciem. Nam quis diceret, Angelum se intelligere per species, & conceptus aliarum rerum? Verum ratione præcedenti huius probatum est, neque hoc modo posse Angelum habere notitiam sui abstractiuam: quia existentia propria adeo manifesta sibi est, ut nulla notitia possit Angelus absque illa seipsum considerare.

Dicit tamen aliquis, nihil obstat, quo minus Angelus habeat notitiam abstractiuam sui simul cum notitia intuitiuam, sicut Beati cognoscunt res omnes creatas notitia propria, & quidditativa, hoc est, per proprias species, & conceptus, & notitia simul abstractiuam, hoc est, per alias species, & instar aliarum rerum. Respondeo, in hoc non esse diuersam rationem: quia cum ille ministerio sensuum accipiat species, per quas omnia intelligit; & has retineat tanquam propriam suam opus in beatitudine, per eas intelligit, etiam à Deo communicetur illi cognitio rerum quidditativa per species proprias rerum: Angelus vero, cum sua natura habeat notitiam sui propriam, non videtur, qua ratione eadem natura communicet ei intellectum illam imperfectam per alias species respectu eorum rerum, quas naturaliter per proprium conceptum cognoscit. Et quamuis concederemus, posse unum Angelum cognoscere alias res etiam spirituales per alienos conceptus dici tamen non posset, seipsum cognoscere instar alterius rei: cum sua natura seipsum perfecte, & quidditatio conceptu intelligit. Quare & auctores huius sententiae non conueniunt tribuere Angelo cognitionem hanc imperfectam seipsum, quam appellant abstractiuam, sed quidditativam & propriam, ita tamen, ut solum intelligat seipsum quoad essentiam, nullo modo considerata existentia sui; quod qua ratione fieri non queat, iam supra notauimus. Neutro igitur modo dicere possumus Angelum seipsum cognoscere notitia abstractiuam; atque adeo ad hunc effectum necesse non est speciem intelligibilem sui ipsi concedere.

CAPVT II.

Angelum seipsum intelligere per suam essentiam, verior sententia est, sed non eodem modo ab omnibus intellectibus.

COMMUNIS sententia apud Scholasticos est, Angelum seipsum intelligere per suam essentiam absque vlla alia specie addita, ut principio intelligendi. Ita docent cum S. Thomas in hanc artic. Caietan. & recentiores Thomistæ, & alij. Sanctus Doctor eodem lib. contra gentes. cap. 91. §. Item. S. Thomas ibidem §. Quantum ad secundum, & sequentibus. Ricardus in 2. distinct. 3. art. 6. quest. 1. Thomas de 4. gentina eadem distinct. quest. 2. artic. 4. part. 1. articulo 1. conclus. 1. Capreolus questione 3. articulo primo, conclus. 1. Henricus etiam quolib. primo, questione 13. cap.